

Bildande av Tallbergsklittens naturreservat i Falu kommun

Beslut

Länsstyrelsen i Dalarnas län beslutar med stöd av 7 kap. 4 § att förklara det område som avgränsats på bifogad karta, bilaga 2, som naturreservat. Området omfattar cirka 17 hektar och består av äldre barrskog, sumpskog och myr. Reservatets slutliga gränser utmärks i fält.

För att tillgodose syftet med reservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken att nedan angivna föreskrifter ska gälla för reservatet (se *Föreskrifter*).

Länsstyrelsen fastställer samtidigt skötselplanen för naturreservatets långsiktiga vård, enligt bilaga 4, med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken. Skötselplanen innehåller beskrivningar i enlighet med 17 § nyssnämnda förordning för Natura 2000-området Tallbergsklitten SE0620298, och ersätter den tidigare bevarandeplanen fastställd 2005-08-12, dnr 511-08216-2005.

Naturvårdsförvaltare ska vara Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Tallbergsklitten
Kommun	Falun
Län	Dalarna
NVR id	2045872
Natura 2000-beteckning	SE0620298
Lägesbeskrivning	Naturreservatet ligger i den nordöstra delen av Falu kommun, nära Spaksjön i Svartnäs socken.
Naturgeografisk region	30a Vägig bergkullterräng
Huvudsaklig karaktär	Äldre barrskog
Förvaltare	Länsstyrelsen i Dalarnas län
Fastigheter	Falun Svartnäs Bruk 1:65; Staten
Rättigheter	Vägservitut till förmån för Svartnäs Bruk 1:65, belastande Bollnäs Finnskog 1:1, Spaksjön 5:5 och Svartnäs Bruk 1:40 Jakträtt: Bergvik skog AB
Lantmäteriärende	W13718
Areal	Total areal: 16,6 ha Landareal: 16,6 ha Produktiv skogsmark: 14,6 ha

Syfte med naturreservatet

Bevara biologisk mångfald

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald genom att skydda ett område med gammal barrskog och myrmark. Detta ekosystem har spår efter tidigare bränder och ska utvecklas i en naturlig process. Förekomsterna av rödlistade arter ska bevaras i livskraftiga bestånd.

De naturtyper och arter, enligt det så kallade art- och habitatdirektivet 92/43/EEG, som förekommer i det befintliga Natura 2000-området Tallbergsklitten ska skyddas och gynnsamt bevarandetillstånd ska upprätthållas.

Syftet ska tillgodoses genom föreskrifter som begränsar vissa verksamheter, samt att skogsmark, myr och övriga naturmiljöer med dess flora och fauna får utvecklas fritt. Tallöverståndare i skogsmarken kan friställas.

Att bevara naturmiljöns vistelse- och upplevelsevärden för friluftslivet är också ett underordnat delsyfte och området ska tillgängliggöras för allmänheten genom skyltning.

Skäl för beslut

Prioriterade bevarandevärden

Biologiska värden

De biologiska värdena i området är höga. Den gamla skogen bedöms ha en för naturskogar typisk artsammansättning med till exempel kandelabersvamp, knärot, ullticka, lavskrika och tretåig hackspett. Skyddet av skogen i Tallbergsklitten naturreservat är därmed ett led i bevarandet av biologisk mångfald.

Natura 2000

Syftet med Natura 2000-området SE0620298 *Tallbergsklitten* är att upprätthålla ett gynnsamt bevarandetillstånd för naturtyperna *taiga*, *skogsbevuxen myr*, *lövsumpskog* (kod 9010, 91D0, 9080; prioriterade naturtyper) samt *öppna mossar och kärr* (kod 7140). Reservatet omfattar hela Natura 2000-området.

Miljömål

Ett permanent skydd av Tallbergsklitten medför ett bidrag till uppfyllande av miljökvalitetsmålen Levande skogar och Ett rikt växt- och djurliv.

Föreskrifter

För att säkerställa syftet med reservatet förordnar Länsstyrelsen att nedan angivna föreskrifter skall gälla. Föreskrifterna gäller utöver vad som gäller enligt lag eller annan författning.

Ordningsföreskrifter träder i kraft omedelbart, även om beslutet överklagas, i enlighet med 7 kap 30 § miljöbalken.

Föreskrifter under A och C utgör inte hinder för förvaltaren, eller den som förvaltaren utser, att utföra de insatser som behövs för reservatets vård och skötsel, samt uppföljning av bevarandemål och åtgärder, som framgår av föreskrifter under B. Föreskrifterna gäller ej tjänsteman från länsstyrelsen i samband med tillsyns- och förvaltningsuppdrag.

A Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägaren och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. anordna upplag, gräva, schakta, dika, dämna eller på något sätt skada mark eller vatten,
2. avverka skog och utföra skogsvårdande åtgärd samt att upparbeta och ta bort dött träd eller vindfälle
3. gödsla, återföra aska i gödslings syfte eller använda bekämpningsmedel,
4. plantera in, så eller sätta ut växter, djur eller andra organismer
5. anlägga mark- eller luftledning, uppföra ny byggnad, mast eller annan anläggning, med följande undantag:
  - Vid jaktpass får enklare konstruktion av naturmaterial uppföras,
6. framföra motordrivet fordon, gäller både barmark och snötäckt mark, med följande undantag:
  - Transportera ut älg, björn, hjort eller vildsvin med fordon som inte ger skador på mark eller vegetation.
  - För tjänstemän i sjukvårds-, polis- eller räddningsärenden.
7. bedriva jakt med fälla, inklusive snara, med följande undantag:
  - Minkjakt med fällor är tillåtet.
8. utfodra djur, lägga ut åtel eller vidta andra åtgärder för att locka/samla djur till vissa platser, med följande undantag:
  - Det är tillåtet att mata småfåglar.
9. upplåta kortjakt med dagskort.
10. Tillstånd krävs för att:
  - sprida kalk.

B Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om markägare och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång.

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom naturreservatet:

1. utmärkning av reservatet och uppsättning av informationstavlor för friluftslivets behov,
2. skötsel genom fri utveckling och punktvis ringbarkning av gran inom område 1, som framgår av karta, bilaga 3,
3. undersökningar för uppföljning av skötselplanen och reservatets syfte.

C Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. skada växande eller döda – stående eller omkullfallna – träd, stubbar och buskar, med följande undantag:
  - Insamling av löst liggande, mindre, torra kvistar i syfte att göra upp eld.
2. framföra motordrivna fordon, gäller både barmark och snötäckt mark,

Tillstånd krävs för att:

3. gräva upp växter, plocka mossor, lavar och vedlevande svampar eller samla in djur (tex insekter),
4. genomföra eller bedriva tävlingar, lägerverksamhet eller organiserade arrangemang

Motiv för bildande av naturreservat

Tallbergsklitten är utpekad som riksintresse för särskilt bevarandeområde i det internationella Natura 2000-nätverket enligt 7kap 27§ i miljöbalken.

I kommunens översiktsplan är området noterat som Natura 2000-objekt, och där anges att särskilt värdefulla naturmiljöer och hotade arter ska bevaras långsiktigt. Området är också förenligt med hushållningsbestämmelserna för mark- och vattenområden enligt 3 kap miljöbalken.

Skyddsform

Hot mot områdets naturvärden är främst skogsbruksåtgärder och utdikning. För att bevara och utveckla naturvärdena krävs ett omfattande och långsiktigt skydd såsom bildande av naturreservat innebär. Att bilda naturreservat för detta område följer de riktlinjer som gäller för Länsstyrelsens prioritering av områdesskydd.

Planeringsbakgrund

Tallbergsklittens naturvärden har varit kända länge. Stora Enso avsatte skogsområdet från konventionellt skogsbruk på 1990-talet. I början av 2000-talet blev Tallbergsklitten Natura 2000-område.

I samband med att den regionala Skogsskyddsstrategin togs fram 2006 så begärde markägarna Bergvik Skog AB att området skulle ges ett reservatsskydd eftersom det var det enda sätt ekonomisk kompensation kunde ges, för att man tillmötesgått Länsstyrelsens önskan om att bilda Natura 2000 område.

Sommaren 2014 gick markbytesaffären ESAB (mellan Sveaskog, Bergvik skog AB och staten) igenom och området tillföll Naturvårdsverket i syftet att bilda naturreservat. Mars 2016 blev lantmäteriförrättningen klar. Parter har kommit överens om att särskilda vägavtal utanför förrättningens ram ska upprättas.

Inventeringar har visat fynd på flera rödlistade arter och ihop med utpekade naturtyper enligt Natura 2000 har naturvärdena i området bekräftats.

Förslaget till beslut om naturreservat remitterades till berörda under hösten 2016.

DO Jakt gör bedömningen att deras jakt i detta område inte kommer att påverkas.

Dalarnas Ornitologiska Förening ser det som mycket positivt att området skyddas som naturreservat och tillstyrker föreskrifterna gällande tillståndsplikt för tävlingar, terrängkörning på snötäckt mark samt skötseln som föreslår graneliminering. Föreningen vill tillägga att fågeljakt inte ska tillåtas inom skogsreservat. De anser dessutom att stödutfodring av till exempel lavskrika bör tillåtas efter samråd med Länsstyrelsen. Länsstyrelsen har efter remissen justerat föreskrifterna gällande utfodring av djur.

Falu kommun tillstyrker reservatsbildningen.

Skogsstyrelsen ser positivt på bildandet av naturreservatet.

Sveriges geologiska undersökning har inget att erinra mot reservatsbeslutet och ser mycket positivt på att de geologiska förutsättningarna finns beskrivna som bakgrund till området.

Avvägning mellan allmänna och enskilda intressen

Ett mark- eller vattenområde får av länsstyrelsen eller kommunen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Ett område som behövs för att skydda, återställa, eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat (se 7 kap. 4 § miljöbalken).

Länsstyrelsens bedömning

Områdets naturvärden är sådana att de kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevaras och utvecklas. Detta skyddsbehov tillgodoses bäst genom bildande av naturreservat. Beslutet följer de riktlinjer som gäller för Länsstyrelsens prioritering av områdesskydd.

Föreskrifterna behövs för att naturreservatet ska uppnå sitt syfte och områdets naturvärden ska bevaras för framtiden. För de gällande föreskrifterna finns ett antal undantag som främst syftar tillgodose allmänna intressen som sjukvårdstransporter, jakt och friluftsliv. Länsstyrelsen bedömer att dessa undantag inte kommer påverka områdets naturvärden i en sådan omfattning att syftet med naturreservatet åsidosätts. Undantag medges för enkla tillfälliga jaktpass av "naturmaterial" dvs. av standardtyp med slanor/granris eller mobila tak/vindskydd, som endast används under själva jakten. Terrängkörning regleras i huvudsak i terrängkörningslagen, men förtydligas i föreskrift A6 och C2. Föreskriften syftar till att minimera skador på mark och vegetation. Skoterkörning kan innebära störning i form av ljud och avgaser. Körningen utgör även slitage på naturvärdena i området om körning sker på våt terräng eller i kuperad terräng; där till exempel död ved och stenblock finns. Avvägningen bedöms tillgodose jaktintresset, friluftslivets intressen och behovet av skydd för mark och vegetation. Undantag för minkfallor medges för att mink bedöms vara en invasiv art och därför är jakt motiverad med naturskydds- och naturvårdsnytta. Undantag medges för utfodring av småfågel, då denna åtgärd är begränsad och inte bedöms påverka områdets naturvärden och upplevelsevärden negativt. I detta fall skulle åtgärden kunna förhöja upplevelsevärdena i och med exempelvis utfodring av lavskrikor, som noterats i området. Länsstyrelsen bedömer att det inte föreligger skäl att införa föreskrifter som reglerar fågeljakt i aktuellt

område. I B-föreskrifterna medges åtgärder såsom exempelvis uppmärkning av reservatet, skötsel av naturvärden och av anläggningar för friluftslivet, samt uppföljning, för att syftet med naturreservatet ska uppnås. För att tillgodose upplevelsevärdena i området medges möjligheten att få samla in löst liggande, mindre, torra kvistar för att kunna göra upp eld även utan medtagen ved.

Beslutet är förenligt med hushållningsbestämmelserna för mark och vattenområden enligt 3 kap. miljöbalken samt den kommunala översiktsplanen.

Länsstyrelsen har bemött inkomna yttranden och synpunkter och finner vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap. 25 § i miljöbalken att det för att skydda och vårda de värden som beskrivits ovan finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat i området, att besluta om föreskrifter för att skydda området samt att fastställa en skötselplan.

Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken finner Länsstyrelsen att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Länsstyrelsen har vidare bedömt att de inskränkningar som sker i allmänhetens rätt att färdas och vistas i området är av sådan ringa omfattning att någon konsekvensutredning enligt *Förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning* inte behövs.

Av ovan redovisade skäl och med syfte att bevara biologisk mångfald, skydda och vårda de värdefulla naturmiljöer, tillgodose behov av områden för friluftsliv samt nyskapa livsmiljöer för skyddsvärda arter anser därför Länsstyrelsen att Tallbergsklitten ska avsättas som naturreservat.

Upplysningar

Bestämmelserna i skogsvårdslagen och Skogsstyrelsens föreskrifter om bekämpning av skadeinsekter och tillvaratagande av skadad skog gäller ej inom naturreservatet, i den mån var där sägs strider mot föreskrifterna i naturreservatet. Det innebär t.ex. att eventuella vindfällan och stormskadad skog ska lämnas orörda. Uppkommer insektsskador på skog i anslutning till naturreservatet som en följd av att åtgärder för insektsbekämpning inte vidtagits inom reservatet ska frågan om ersättning bedömas enligt skadeståndsrättsliga regler.

Dispens

Länsstyrelsen får enligt 7 kap. 7§ miljöbalken, om det finns särskilda skäl, lämna dispens från meddelade föreskrifter.

Annan lagstiftning som har bäring på reservatets föreskrifter

Att ett tillstånd, eller dispens givits, från någon av reservatets föreskrifter innebär inte att den sökande därmed är befriad från att pröva verksamheten enligt annan lagstiftning. All verksamhet som kan komma att "väsentligt ändra naturmiljön", och inte är anmälnings- eller tillståndspliktig enligt andra bestämmelser i miljöbalken, är samrådspliktig enligt miljöbalkens 12 kapitel, 6 §.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling. Beslutet delges sakägarna enligt sändlista med delgivningskvitto.

Överklagan

Beslutet kan överklagas till Regeringen, Miljö- och energidepartementet, se bilaga 5 (formulär 6).

Beslutet har fattats av landshövding Ylva Thörn. I den slutliga handläggningen deltog även jurist Sarah Bauer, planhandläggare Jessica Persson, funktionssamordnare Jemt Anna Eriksson och naturvårdshandläggare Matilda Elgerud, den sistnämnda föredragande.

Ylva Thörn

Landshövding

Matilda Elgerud

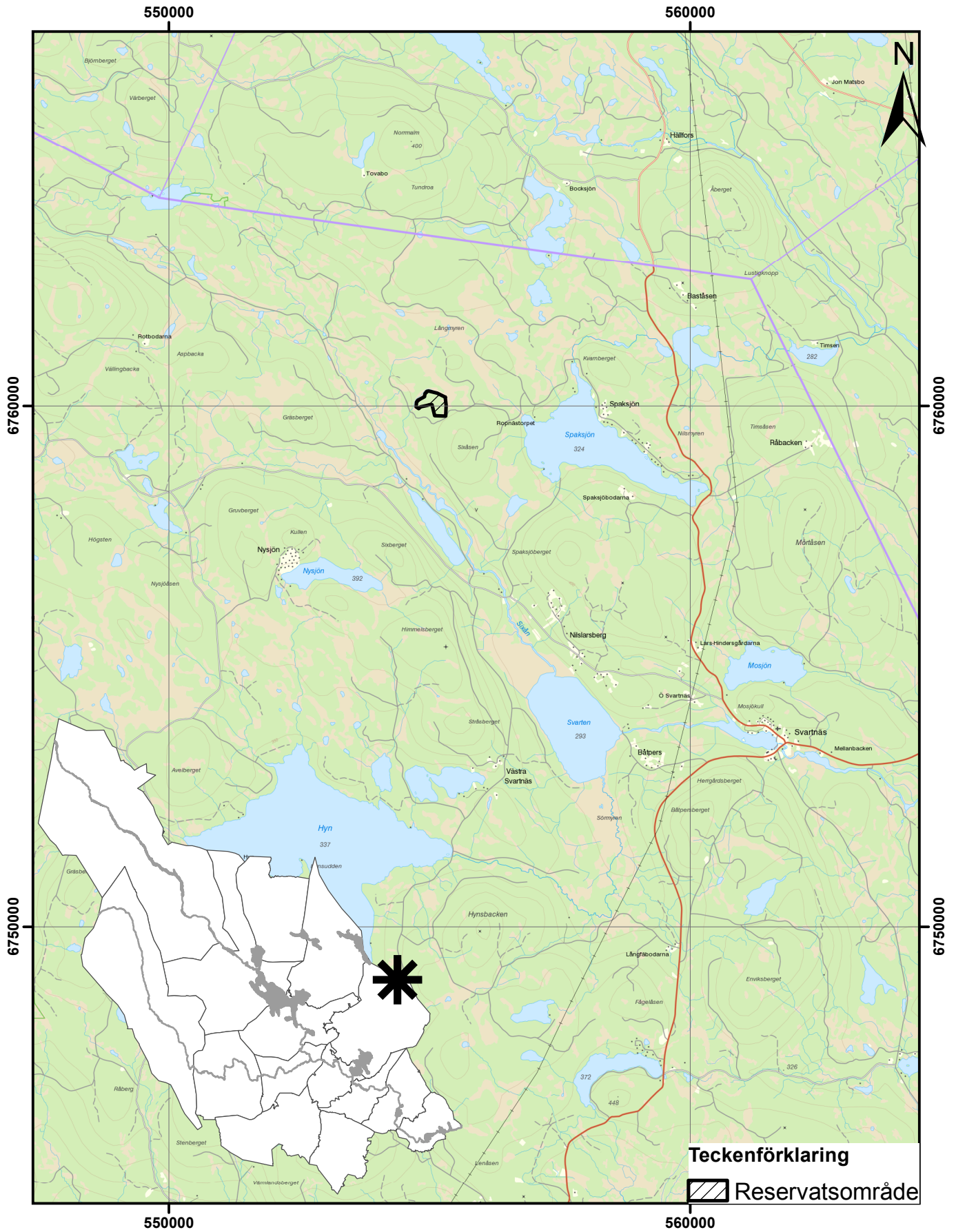
Naturvårdshandläggare

Bilagor:

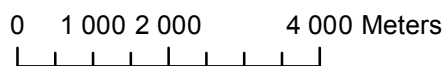
Bilaga 1	Översiktskarta
Bilaga 2	Beslutskarta
Bilaga 3	Föreskriftskarta
Bilaga 4	Skötselplan
Bilaga 5	Överklagningsformulär, skickas till markägare och sakägare

Sändlista:

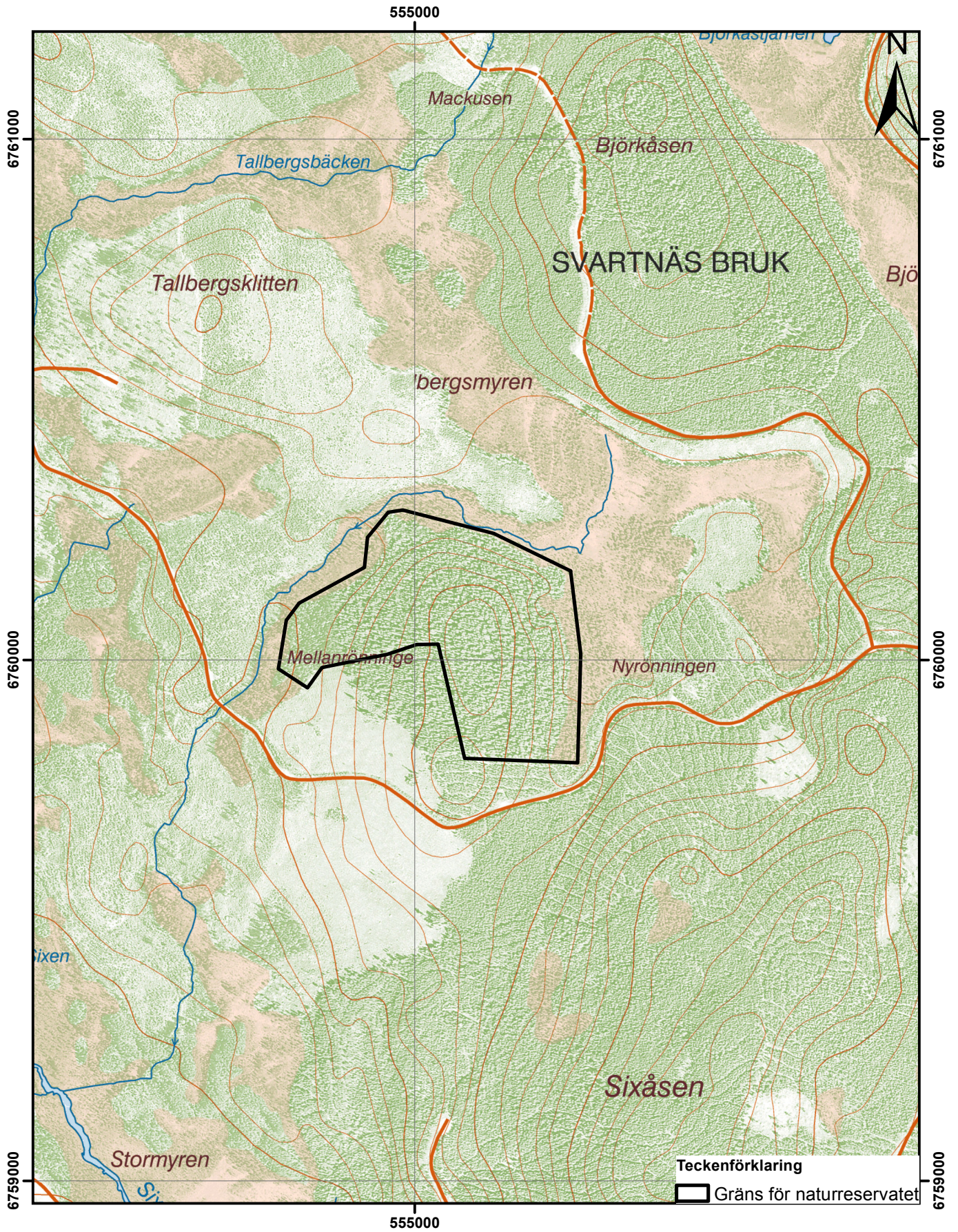
Sändlistan är borttagen i webbversionen.

Skala 1:100 000

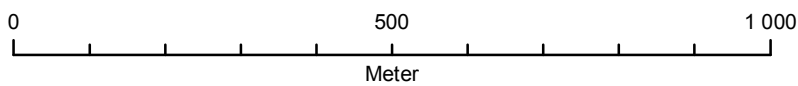

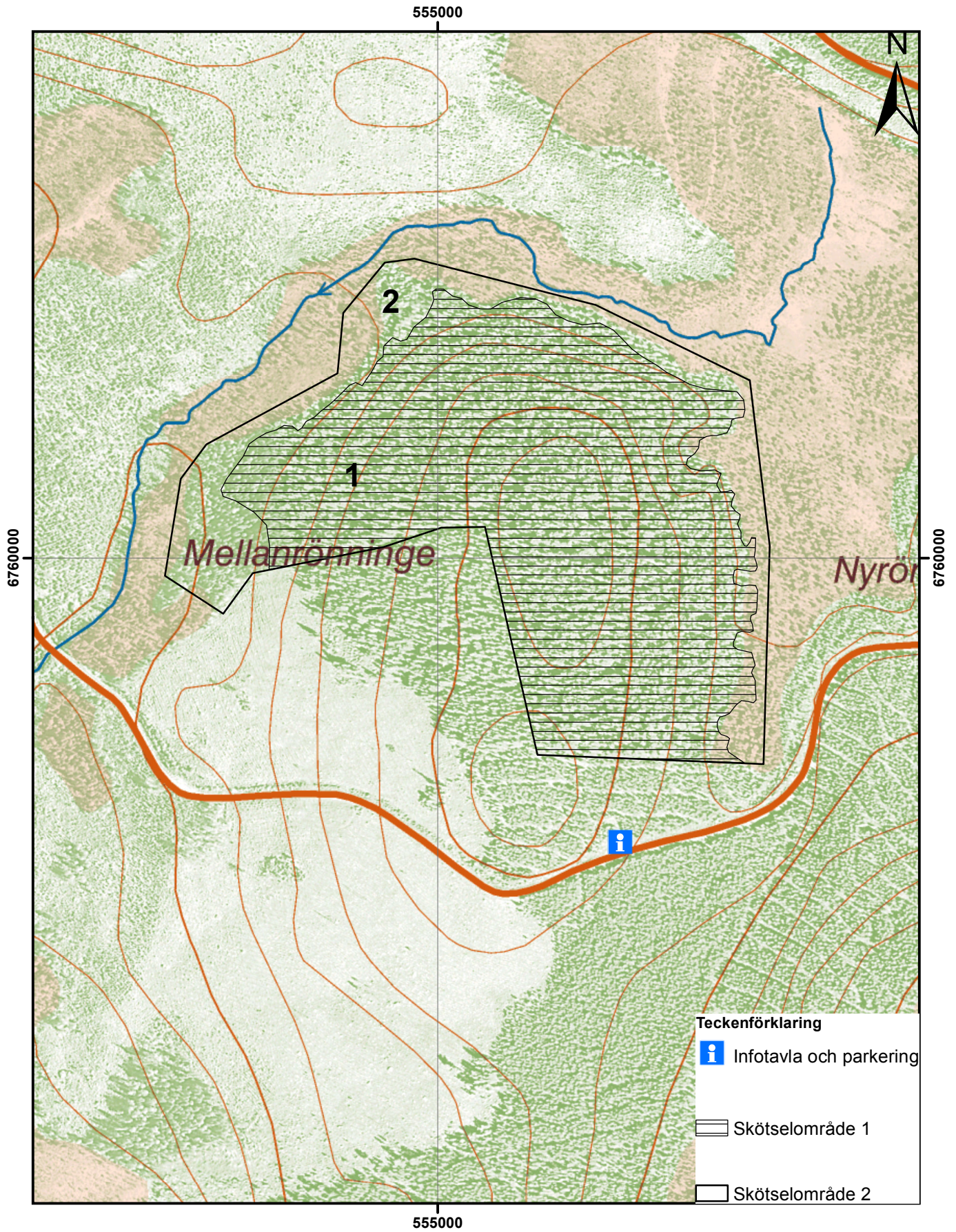

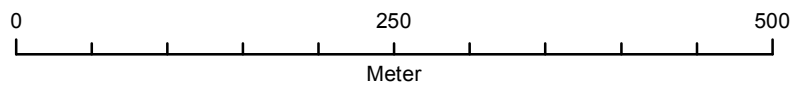
Teckenförklaring
□ Gräns för naturreservatet

Skala 1:10 000

Skala 1:5 000

Skötselplan för naturreservatet Tallbergsklitten

- med bevarandeplan för Natura 2000-området SE0620298
Tallbergsklitten

Administrativa data

Namn	Tallbergsklitten
NVR id	2045872
Natura 2000-beteckning	SE0620298
Län	Dalarna
Kommun	Falun
Markslag: (uppdelning enl. Naturvårdsverkets rapport nr 5391)	
Tallskog	0,1 ha
Granskog	10,6 ha
Barrblandskog	1,5 ha
Barrsumpskog	1,5 ha
Lövblandad barrskog	0,6 ha
Lövsumpskog	0,1 ha
Ungskog inklusive hyggen	0,2 ha
Sumpskogsimpediment	0,2 ha
Våtmark	1,8 ha
Övrig öppen mark	0,2 ha
Totalt	16,8 ha
Rättigheter	Vägservitut till förmån för Svartnäs Bruk 1:65, belastande Bollnäs Finnskog 1:1, Spaksjön 5:5 och Svartnäs Bruk 1:40
Bebyggelser och anläggningar	-
Förvaltare	Länsstyrelsen i Dalarnas län

Denna skötsel- och bevarandeplan ersätter den tidigare bevarandeplanen för Natura 2000-området Tallbergsklitten SE0620298, fastställd 2005-08-12, dnr 511-08216-2005, enligt 17§ Förordningen om områdesskydd.

Beskrivning av området

I det hörn av Dalarna som ansluter mot både Gästrikland och Hälsingland finns Tallbergsklitten, ett område med gammal naturskog. Längs ytterkanterna löper Tallbergsmynnen med myr- och sumpskogsmark. På norra sidan om myren rinner ett mindre vattendrag som ansluter närmast till Sixån.

Landskapet runt reservatet är bevuxen eller avverkad skogsmark samt myrmark. Skogsbilvägar finns i närområdet, men leder inte fram direkt till reservatet. Jaktpass syns i området.

Geovetenskap

Tallbergsklitten är en barrskogsbevuxen höjd med kringliggande myr- och sumpmark. Reservatet ligger i en nedåtgående veckning av berggrunden, som utgörs av gnejsiga bergarter från svekokarelska orogenen (2850-1870 miljoner år sedan). I reservatet finns både sura intrusivbergarter (granit, granodiorit, monzonit) och ultrabasisiska/basisiska/intermediära vulkaniska bergarter (basalt, andesit). Jordarterna i området utgörs till största del av morän och längs de nordliga kanterna runt reservatet finns även torv.

På höjden är markhydrologin frisk, medan det i sluttningarna och i myr- och sumpmarkerna bedöms vara fuktigt till blött. En fuktig mossbevuxen grop finns i områdets norra del.

Biologi

Vegetation och flora

Den dominerande naturtypen är granskog av blåbärsristyp. Hus-, kvast- och kammossa täcker marken och skapar ett tjockt förnalager. Linnea, revlumner, harsyra och knärot syns i skogen, liksom grantaggschamp och olika vedsvampar.

I sumpskogen dominerar vitmossor, dvärgbjörk, odon, tranbär, björkpyrola och kråklöver, men man finner också exemplar av jungfru Marie nycklar.

Fauna

Tretåig hackspett har lämnat hackspår på granar och i området syns lavskrikor samt skogshöns.

Skogstillstånd

Tallbergsklitten ligger delvis på en höjd och består av en äldre barrskog med svag grandominans. I området finns spår av skogsbrand, död ved finns i olika dimensioner och nedbrytningsstadier.

Större delen av skogsbeståndet har en medelålder på 175 år, och här står flera grova granar och tallar (några tallöverståndare). Mer också klenvuxna exemplar samt lövinslag hittas i sumpskogen. I sydvästliga delar är beståndsåldern cirka 90 år.

Värdefulla arter

Tabellen nedan visar observerade rödlistade arter, signalarter och fridlysta arter. De av ArtDatabanken år 2015 rödlistade arterna är kategoriserade enligt: (RE) Försvunnen, (CR) Akut hotad, (EN) Starkt hotad, (VU) Sårbar, (NT) Nära hotad, (DD) Kunskapsbrist. (S) Signalart enligt Skogsstyrelsen. (F) Fridlyst i hela landet.

Art	Vetenskapligt namn	Kategori
Duvhök	Accipiter gentilis	NT
Grantaggsvamp	Bankera violascens	NT, S
Jungfru Marie nycklar	Dactylorhiza maculata	S
Kandelabersvamp	Artomyces pyxidatus	NT, S
Knärot	Goodyera repens	NT, S
Lunglav	Lobaria pulmonaria	NT, S
Stjärntagging	Asterodon ferruginosus	NT, S
Tretåig hackspett	Picoides tridactylus	NT
Ullticka	Phellinus ferrugineofuscus	NT, S
Vanlig groda	Rana temporaria	F

Kulturhistoria och infrastruktur

Generalstabskartan (1827-1971) visar området som skog och myrmark i ett kuperat område. I området finns spår av kolmilor av den äldre typen av fyrkantiga liggmilor. Så troligen har markanvändningen i området sett liknande ut under en längre tid.

Skogsvägarna fram till reservatet ägs av Bergvik skog, men servitutavtal finns.

Jakt, fiske och övrigt friluftsliv

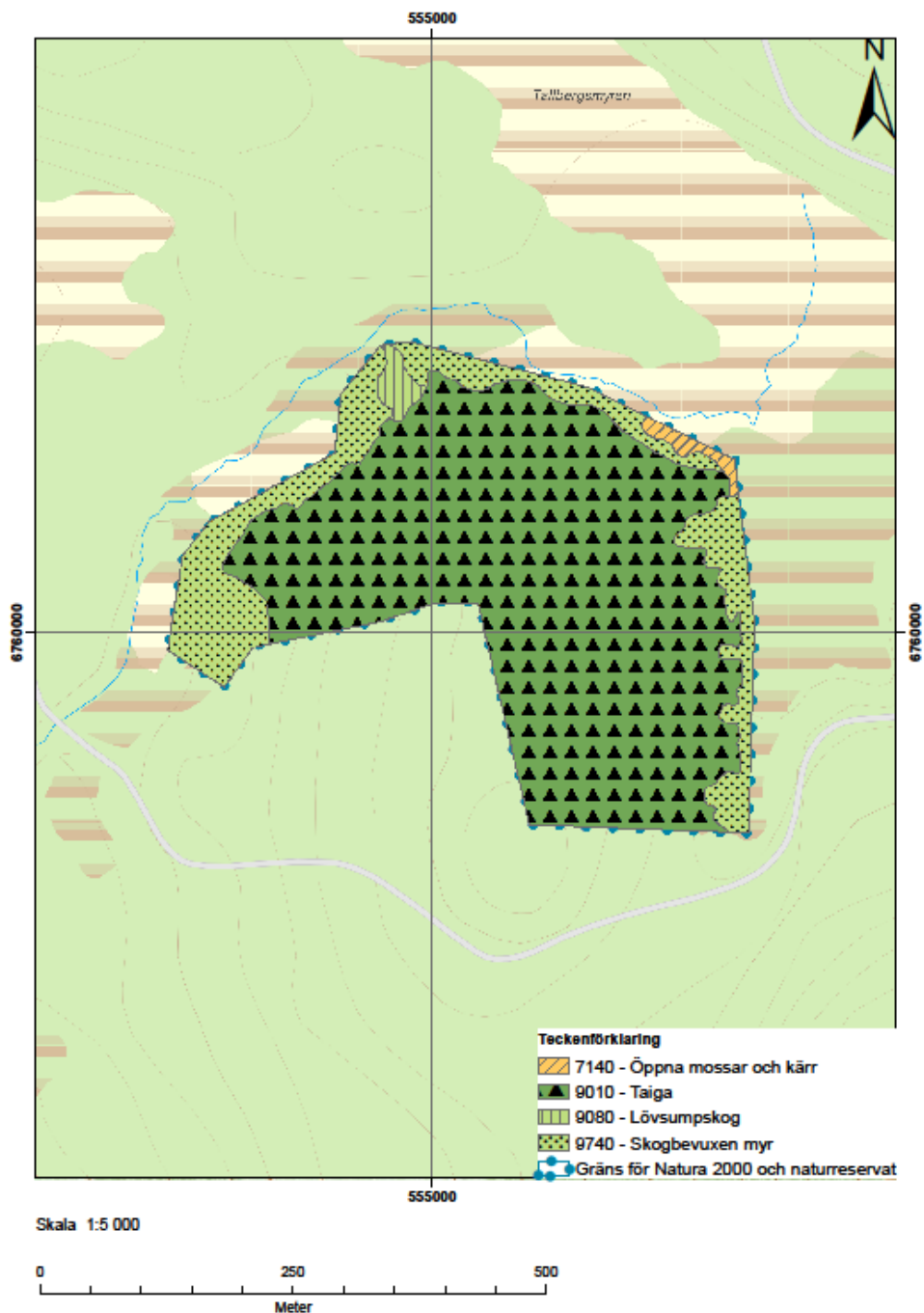
Spillning av älg har noterats i reservatet. Precis i reservatsgränsen finns jaktpass, så området tycks intressant ur jaktperspektiv. Gruvbergets älgförvaltningsgrupp och jaktlaget DO bevakar intresset i området. Bergvik skog AB har jakträtten.

Reservatet ligger inom Svartnäs fiskevårdsområde, men vattendrag och sjö för fiske saknas i reservatet. Inga befintliga vandrings- eller skoterleder har noterats inom reservatet.

Vid närmsta större sjö; Spaksjön, finns en stugförening. Då närmaste skogsväg är bommad för biltrafik från Spaksjön, innebär det ett begränsat antal spontana friluftsbesökare som kommer till Tallbergsklitten med bil.

Natura 2000

Tallbergsklittens Natura 2000-område, naturtypskarta

Allmänt

Tallbergsklitten ingår i det europeiska nätverket av skyddad natur som kallas Natura 2000. Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000- områden bygger på krav som finns i EUs fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EUs fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom att peka ut Natura 2000-områden åtar sig länderna att långsiktigt bevara de utpekade värdena i områdena. För varje Natura 2000-område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i skötselplanen om området även är naturreservat.

Föreskrifterna för naturreservatsbeslutet gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura2000. Tillstånd krävs för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön inom området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som kan påverka naturvärdena i ett Natura-område bör man samråda med Länsstyrelsen innan åtgärder påbörjas. Vid åtgärder i skogsmark hålls samråd med Skogsstyrelsen.

Utpekade Natura 2000-naturtyper

Tabellen nedan redovisar ingående naturtyper enligt EU´s art- och habitatdirektiv, arealer som är godkända av EU-kommissionen, framtida målarealer och bedömning om naturtyperna uppvisar ett gynnsamt tillstånd idag. Karta över naturtypernas utbredning finns på föregående sida.

Utpekade naturtyper	Areal godkänd av EU (ha)	Målareal (ha)	Bevarandetillstånd idag
Västlig taiga (9010)*	12,91	12,91	Gynnsam
Skogsbevuxen myr (91D0)*	3,09	3,09	Gynnsam
Lövsumpskog (9080)*	0,192	0,192	Gynnsam
Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn (7140)	0,16	0,16	Gynnsam

*Prioriterad naturtyp enligt Art- och habitatdirektivet

Bevarandesyftet med Natura 2000-området

Syftet med Natura 2000-området Tallbergsklitten är att bevara ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper och arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden

I Natura 2000-området Tallbergsklitten är de prioriterade bevarandevärdena områdets naturskog, som varit utsatt för brand tidigare, och andra ingående naturmiljöer samt områdets orörda karaktär. Bevarandet av den naturliga hydrologin som påverkar myr- och sumpmarken är också prioriterat.

Motivering

Områdets främsta värden är knutna till förekomsten av naturtyper med låg grad av mänsklig påverkan. Den mänskliga påverkan har huvudsakligen utgjorts av äldre tiders skogsbruk och fäbodbruk.

Prioriterade åtgärder

Syftet ska uppnås genom att skogsmark, myr och övriga naturmiljöer med dess flora och fauna utvecklas fritt skyddat som naturreservat. Där tallöverståndare står trångt kan gran ringbarkas.

Hotbild mot utpekade värden inom Natura 2000-området

Se bilaga 1. Om inte annat anges så är Länsstyrelsens bedömningar av hotbilder baserade på Naturvårdsverkets generella vägledning för arter och naturtyper inom nätverket Natura 2000 (Naturvårdsverket 2002, 2003a-2003e).

Bildandet av naturreservat kan motverka hoten såsom skogsbruk och exploatering utgör.

Källförteckning

Artskyddsförordningen (2007:845)

<http://artfakta.artdatabanken.se/>

Länsstyrelsens webbgis <http://ext-webbgis.lansstyrelsen.se/Dalarna/Planeringsunderlag/>

Sveriges Geologiska Undersökning, 2016, *Berggrund* och *Jordarter*

<http://www.sgu.se/produkter/kartor/kartgeneratorn/>

Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1 NV-04493-11 Beslutad: maj 2012. *Lövsumpskog*

Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1 NV-04493-11 Beslutad: maj 2012. *Skogsbevuxen myr*

Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1 NV-04493-11, Beslutad maj 2012. *Taiga*

Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1 NV-04493-11 Beslutad: november 2011. *Öppna mossar och kärr*

Välkommen till våra hänsynsområden, 1990, Stora Skog, Ockelbo skogsförvaltning

Plandel

Avvägningar mellan bevarandevärden

Syfte med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald genom att skydda ett område med gammal barrskog och myrmark. Detta ekosystem har spår efter tidigare bränder och ska utvecklas i en naturlig process. Förekomsterna av rödlistade arter ska bevaras i livskraftiga bestånd.

De naturtyper och arter, enligt det så kallade art- och habitatdirektivet 92/43/EEG, som förekommer i det befintliga Natura 2000-området Tallbergsklitten ska skyddas och gynnsamt bevarandetillstånd ska upprätthållas.

Syftet ska tillgodoses genom föreskrifter som begränsar vissa verksamheter, samt att skogsmark, myr och övriga naturmiljöer med dess flora och fauna får utvecklas fritt. Tallöverståndare i skogsmarken kan friställas.

Att bevara naturmiljöns vistelse- och upplevelsevärden för friluftslivet är också ett underordnat delsyfte och området ska tillgängliggöras för allmänheten genom skyltning.

Prioritering mellan bevarandevärden

Naturreservatet/skötselområdet är främst avsatt för att säkerställa och utveckla de biologiska värdena, varför anordningar för friluftslivet endast får lokaliseras på ett sätt så att biologiska värden ej äventyras.

Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Bevarandemålen har utformats i enlighet med de nationella riktlinjer som gäller för formulering av bevarandemål för skyddad natur. Reservatet är indelat i 3 skötselområden:

1. Äldre grandominerad skog med tallöverståndare
2. Sumpskog och våtmarker
3. Friluftsliv och anläggningar

Skötselområde 1: Äldre grandominerad skog med tallöverståndare

Beskrivning

Reservatet utgörs av barrskog med naturlig struktur, där inslag av grövre granar och tall samt löv finns. Ingående Natura naturtyper är västlig taiga.

Bevarandemål

Området består av barrskog, med vissa luckor där äldre tall gynnas och som får möjlighet att fortleva och bli mycket gamla. Omvälvande störningar i form av t.ex. stormfällning och/eller insektsangrepp, kan leda till att hela eller delar av skogen under perioder har en annan karaktär, men detta är en del av skogens utveckling. Arealen västlig taiga ska vara 12,9 ha.

Skötselåtgärder

Fri utveckling.

Punktvis kan värdena kopplade till de gamla tallarna vara höga och en enklare åtgärd i form av ringbarkning av gran kan vara angelägen vid hårt trängda gammeltallar. Yngre, växtliga granar ringbarkas och lämnas att dö på rot. Granar som är grova och av hög ålder ska inte ringbarkas.

Skötselområde 2: Sumpskog och våtmarker

Beskrivning

Sumpskogen och våtmarkerna ligger i de nordliga delarna i och kring reservatet. Ingående Natura naturtyper är lövsumpskog, skogbevuxen myr och öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn.

Bevarandemål

Våtmarkerna ska ha en naturlig hydrologi och erbjuda lämpliga habitat för arter knutna till dessa miljöer. Arealen ska vara 0,16 ha. De fuktiga trädområdena ska bevaras opåverkade. En kontinuitet av död ved ska finnas. Arealen ska vara 3,2 ha.

Skötselåtgärder

Fri utveckling.

Skötselområde 3: Friluftsliv och anläggningar

Beskrivning

Inga egentliga anläggningar finns i dagsläget. Parkering för ett par bilar är möjligt på skogsbilvägen närmast reservatet.

Bevarandemål

Tallbergsklitten erbjuder möjligheten att uppleva en naturskog med tillhörande arter. Information om reservatet och vilka föreskrifter som där gäller finns på informationstavla i anslutning till området och via Länsstyrelsens hemsida.

Skötselåtgärder

Initialåtgärder

Reservatets gräns ska markeras. Framtagande och utplacering av informationsskylt. Information om reservatet ska sammanställas så det finns att tillgå via Länsstyrelsens hemsida.

Löpande skötsel

Gränsmarkeringar, skyltningen och skyltställen ska vara i gott skick och informationen aktuell.

Skötsel av väg följer överenskommelse mellan Naturvårdsverket och Bergvik Skog AB, se bilaga 3.

Jakt och fiske

Jakträtten har Bergviks skog AB. Inskränkningar i jakt görs för jakt med fälla/snara (med undantag för minkjakt), utfodring av djur och utplacering av åtel samt kortjakt med dagskort. Inget fiske är aktuellt inom naturreservatet.

Dokumentation

Förvaltaren ansvarar för att väl dokumentera alla nyskapande åtgärder och restaureringar. Förvaltaren ska även dokumentera underhållsåtgärder samt tillsyn av friluftsanläggningar.

Uppföljning

Bevarandemål

Uppföljning av de bevarandemål som angetts i skötselplan ska göras som underlag för utvärdering av om syftet med reservatet uppnås. Uppföljningen genomförs av Länsstyrelsen. Uppföljning kommer att ge vägledning om ytterligare bevarandeåtgärder krävs för att upprätthålla gynnsam bevarandestatus.

Övriga skötselåtgärder

Förvaltaren ansvarar för att följa upp genomförda skötselåtgärder.

Skötselplanen gäller tills vidare och revideras då uppföljningen indikerar att behov finns, eller om skötselplanen i övrigt är inaktuell.

Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Åtgärd	Prioritet	Mål med åtgärden	När	Var	Frekvens
Uppmärkning av reservatsgräns	1	Synliggöra reservatsgräns	Inom 1 år	Se karta	Engångsåtgärd, underhåll vid behov
Uppsättning och underhåll av informationsskyltar samt webbplats	1	Ökad tillgänglighet	Inom 1 år	Se karta	Engångsåtgärd, underhåll vid behov
Ringbarkning av gran som står tätt intill grova tallar	2	Bibehålla naturvärden med tall i området	Inom 10 år	Skötselområde 1	Återkommande

Bilagor:

Bilaga 1, Hotbild – vad kan påverka Natura 2000-området negativt?

Bilaga 2, Skötselplankarta

Bilaga 3. Vägunderhåll

Bilaga 1: Hotbild - vad kan påverka Natura 2000-området negativt?

9010 *Västlig taiga

Alla former av produktionsinriktat skogsbruk, i eller i direkt anslutning till objektet hotar naturtypen, och leder till brist på gamla träd, död ved etc. Exempel på skogsbruksåtgärder är avverkningar som slutavverkning, gallring, röjning, blädning etc. (Gäller ej naturvårdsinriktade avverkningar enligt skötsel.)

Markberedning, dikning och plantering kan också utgöra hot mot naturtypen. Exploatering för samhällsbyggande av olika former kan utgöra ett hot mot naturtypen. Även byggande av skogsbilvägar kan hota naturtypen och fragmentera området vilket medför att hydrologin i skogsområdet kan förstöras. Fragmentering – minskad konnektivitet mellan områden, kan även leda till brist på genflöde mellan populationer och negativa kanteffekter i små objekt.

Brist på bränder ger minskad mängd nybränd ved och mark, vilket är ett hot för många brandberoende arter, samt kan ge en tillväxt av humuslagret med efterföljande vegetationsförändringar. Graninvandring kan vara ett hot mot flerskiktade tallskogar och lövskogar som tidigare uppkommit efter brand.

91D0 *Skogbevuxen myr

Alla former av produktionsskogsbruk i eller i anslutning till ett objekt kan hota naturtypen. Större uttag av träd kan skapa markförstöring och förändra hydrologin, samt leda till uttorkning och konkurrensutsättning för arter knutna till naturtypen. Skogsbruk kan inte bedrivas utan att naturtypens karaktäristiska arter hotas.

Exempel på skogsbruksåtgärder som kan utgöra ett hot mot naturtypen:

- Avverkningar eller planteringar samt markberedning, dikning, dikesrensning, vägbyggen och annat som förändrar hydrologin och hydrokemin negativt. Detta kan leda till konsekvenser för vegetation samt torvbildning och torvnedbrytning.
- I de fall naturtypen utgörs av glest bevuxen myr utgör även ovan nämnda skogsbruksåtgärder i anslutning till objektet ett hot mot naturtypens gynnsamma bevarandestatus.
- Torvutvinning i objektet eller i intilliggande öppna myrar.
- Ingrepp i kringliggande vattenytans hydrologi, eller förändrad vattenregim i ett vattendrag.
- Kalkning, gödsling och/eller spridning av aska i eller i anslutning till objektet ger förändringar på vegetationens artsammansättning.
- Exploatering i form av kommunikationsleder, anläggningar etc. kan skada objektet, antingen som en direkt effekt eller genom anläggningsarbetet.

9080* Lövsumpskog

- Exploatering av området i fråga.
- Avverkning, röjning, gallring, städning utgör hot genom att lämpliga strukturer förstörs eller borttages. Även åtgärder i intilliggande områden kan vara skadliga genom att de påverkar lokalklimatet i beståndet av intresse. Undantag kan finnas där åtgärden syftar till att utveckla något annat naturvärde.
- Produktionshöjande åtgärder i skogsbruket, exempelvis gödsling, markberedning, plantering och användandet av främmande trädslag.
- Invasion av gran och främmande trädslag.
- Störd hydrologi genom t. ex. dikning är särskilt allvarlig då naturtypen i hög grad får sin karaktär av det mer eller mindre permanent höga vattenståndet.
- Större markskador kan förutom rena mekaniska skador även medföra att hydrologin påverkas med följd att naturmiljön ändras.
- Fragmentering. I den mindre skalan kan exempelvis skogsbilvägar leda till fragmentering av vissa organismers populationer, medan andra organismer påverkas negativt när skogsbestånden blir alltför isolerade i landskapet.

- Nedfall av kemiska ämnen. Vissa kemiska ämnen har förmågan att direkt skada organismer, men kan också påverka hela naturmiljön. Så har till exempel vissa kväveföreningar den effekten att de är skadliga för svampar och lavar, samtidigt som de kan vara gödande och ge förändringar i vegetationen. Andra skadliga ämnen är svavel- och metallföreningar.
- Brist på dynamik. Flera av arterna knutna till naturtypen förekommer ofta bara i några få stadier i skogens utveckling. Om de dynamiska krafterna inte får verka kan det i landskapet uppstå brist på något av dessa stadier, med följd att de ingående arternas habitat försvinner. Detta gäller bland annat klimat- och väderfenomen och utbrott av vissa skadeorganismer. Älg och annat vilt kan förhindra förnying av lövträden.
- Nya sjukdomar och skadeorganismer som redan är införda eller har potential att bli ett problem om de införs.

7140 Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och

Gungflyn

Befintliga och tidigare genomförda ingrepp i form av dikning och andra markavvattnande åtgärder liksom dämning påverkar naturtypens hydrologi och hydrokemi, vilket kan ge konsekvenser på vegetation och torvbildning samt torvnedbrytning. Även markavvattningsföretag och dämning i närliggande våtmarks- eller fastmarksmiljöer kan påverka naturtypen. Effekterna kan vara uttorkning ökad igenväxning och erosion.

Torvbrytning är ett hot som riskerar att öka i takt med efterfrågan på torv som energikälla och jordförbättringsmedel.

Anläggning av skogsbilvägar över eller i närheten av naturtypen kan förutom påverkan på den fysiska miljön påverka hydrologin och/eller hydrokemin i ett område.

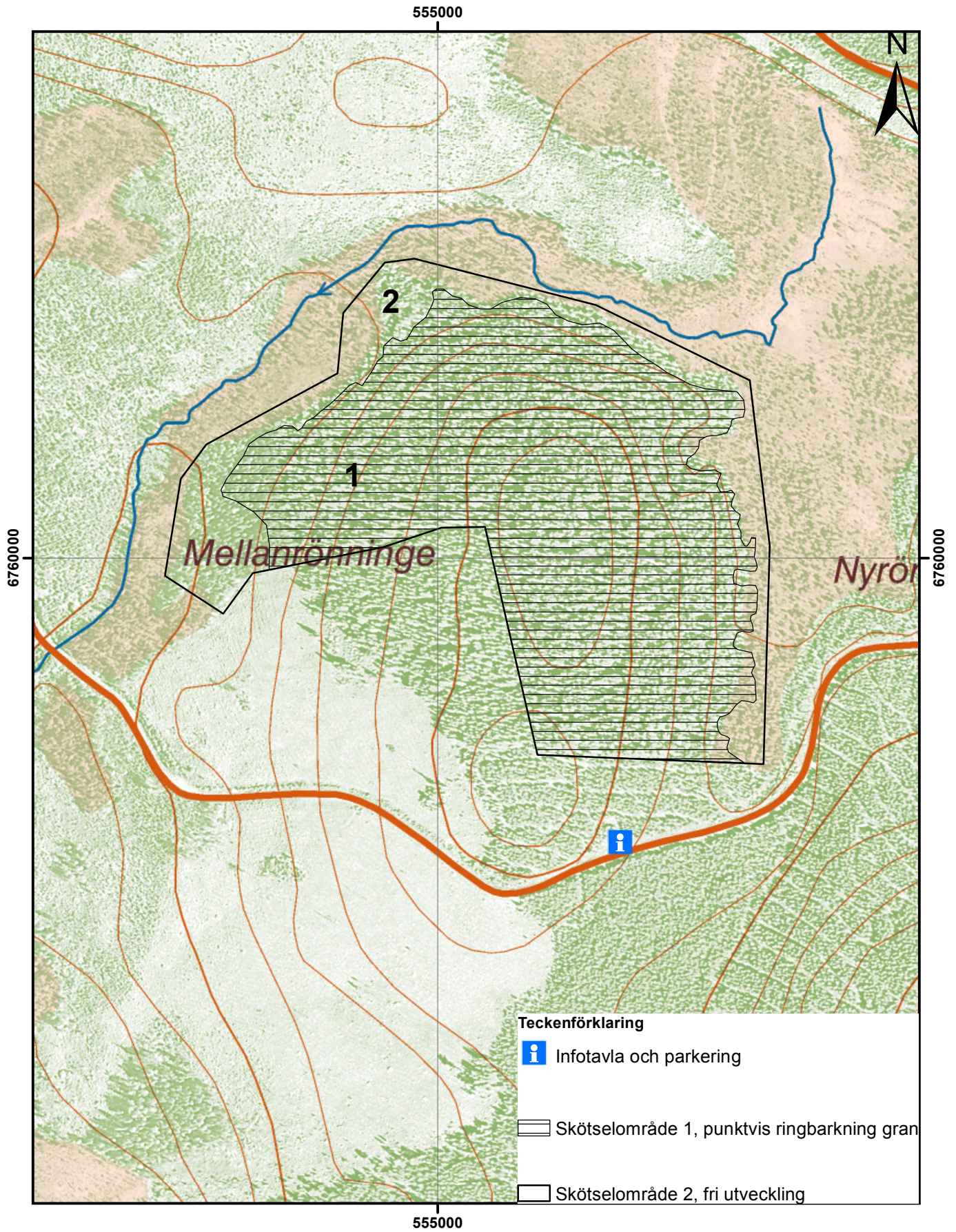
Skogsbruk i närområdet; avverkning av fastmarksholmar och buffertzoner förändrar hydrologi, lokalklimat och struktur i övergångszonen mellan myren och fast mark. Avverkning av närliggande fastmarksskog kan också orsaka läckage av näringsämnen ut på myren.

Spridning av till exempel kalk, aska och gödningsämnen i naturtypen ger drastiska förändringar på vegetationens artsammansättning. Motsvarande spridning av kemiska substanser i naturtypens närhet kan också skada genom luftburen deposition eller genom transport med tillrinnande vatten.

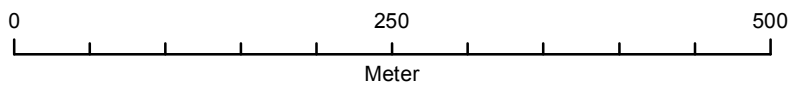
Ökad våtdeposition av kväve gör att naturtypens vegetationssammansättning förändras med resultat att antalet vitmossor minskar, och andelen gräs, buskar och träd ökar.

Samhällsbyggande med nya kommunikationsleder, anläggningar etc kan direkt eller indirekt förstöra eller orsaka skada på naturtypen.

Skala 1:5 000

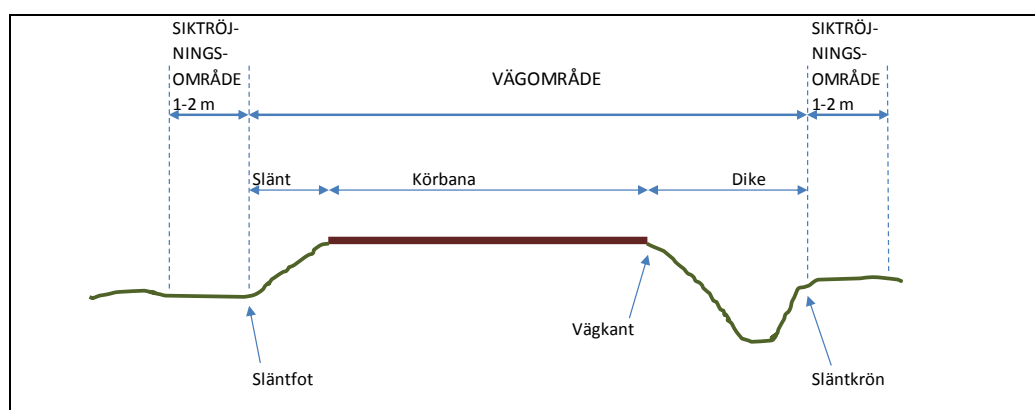

GENERELLT UNDANTAG FÖR VÄGHÅLLNING MM

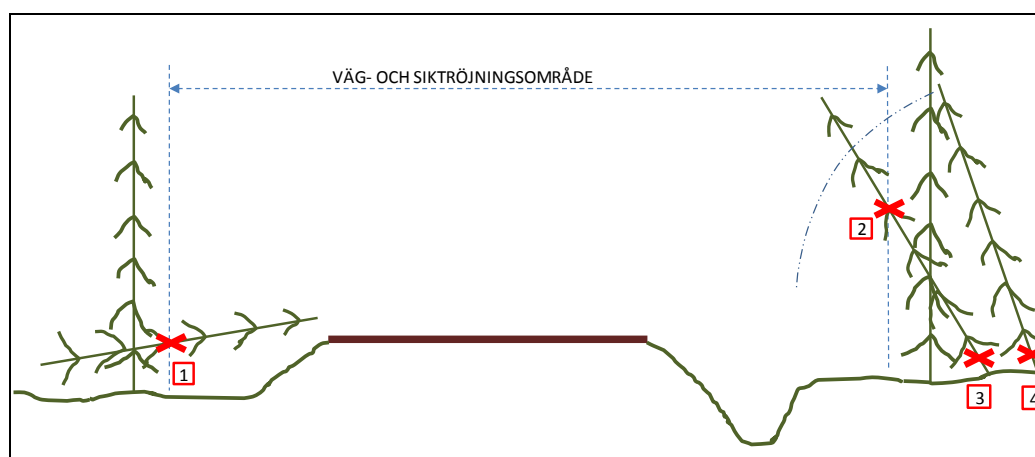
Utan hinder av naturreservatsföreskrifter äger väghållaren rätt att inom vägområdet vidta alla för vägens bestånd och brukande erforderliga åtgärder såsom t ex dikning, hyvling, grusning, dammbindning, trädfällning, sly- och buskröjning, trumbyten, snöröjning och halkbekämpning.

Utan hinder av naturreservatsföreskrifter äger väghållaren vidare rätt att fälla träd och röja sly och buskar utanför vägområdet, inom det s k siktröjningsområdet, intill en bredd av en meter där vägen är i huvudsak rak och intill en bredd om två meter i innerkurvor.

Definitioner av vägområde, siktröjningsområde och väganläggningens olika delar framgår av nedanstående principskiss.

Utan hinder av naturreservatsföreskrifter äger väghållaren rätt att fälla och/eller kapa s k farliga kanträd mm, i enligt med nedanstående principskiss.

Nedfallna träd som inkräktar i vägområde och/eller siktröjningsområde får kapas i gränsen för siktröjningsområdet (1).

Lutande träd som inkräktar i vägområde och/eller siktröjningsområde får kapas vid gräns för siktröjningsområdet (2) alternativt vid rot (3).

Lutande träd utanför siktröjningsområdet som riskerar att inkräkta i eller falla in i siktröjningsområdet och/eller vägområdet får kapas vid rot (4).

För samtliga fall gäller att fällda och/eller kapade träd, delar av träd mm, skall kvarlämnas i terrängen. Dock alltid utanför gräns till det s k siktröjningsområdet. Vid utförande av dessa åtgärder, liksom vid åtgärder för vägens bestånd och brukande i övrigt, skall väghållaren söka minimera åverkan i terrängen, d v s i möjligaste mån minimera skada på de naturvärden mm som naturreservatet syftar till att skydda.

Inför större arbeten, t ex efter omfattande stormfällning eller inför byte av vägtrumma/vägbro i vattendrag, bör länsstyrelsen underrättas i förväg om de planerade arbetena.